

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1926 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om förtydligande eller ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 55, har herr *Berge* hemställt, »att riksdagen måtte besluta sådant förtydligande eller sådan ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, att därav framgår, att Konungens befallningshavande må, utan hinder av 'huvudregeln', så länge rättighet till detaljhandel ej upplåtes inom andra kommuner än dem, varest såväl år 1918 som år 1924 och hela tiden därefter rättighet till detaljhandel utövats, *vare sig rättigheten år 1918 utövats av bolag eller av enskilda*, kunna upplåta sådan rättighet åt så många bolag, som under år 1918 inom länet utövat rättighet till detaljhandel med brännvin».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån densamma ej här nedan beröres, får utskottet hänvisa till motionen.

Genom förordning den 9 juni 1922 vidtogos vissa ändringar i bland annat 17 § 5 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen, innebärande begränsning av det antal bolag till vilka länsstyrelse äger upplåta rätt till detaljhandel med rusdrycker. På grund av de sålunda vidtagna ändringarna i nämnda lagrum må ej länsstyrelse upplåta dylik rätt till flera bolag än som under år 1918 inom länet utövat rättighet till detaljhandel med brännvin och ej heller till större antal bolag än som motsvarar ett bolag för varje påbörjat femtiotusental av länets folkmängd vid utgången av året näst före det, under vilket ansökan om rätt till detaljhandel senast bort ingivas. Utan hinder av sistnämnda stadgande äger dock länsstyrelse, så länge rättighet till detaljhandel ej upplåtes inom andra kommuner än dem, varest såväl år 1918 som år 1924 och hela tiden därefter rättighet till detaljhandel utövats, upplåta sådan rättighet åt så många bolag, som under år 1918 inom länet utövat rättighet till detaljhandel med brännvin. Berörda förordning den 9 juni 1922 trädde i kraft den 1 juli samma år, dock ägde länsstyrelse befogen-

Utskottet.

1922 års lagstiftning rörande rusdrycksförsäljningsbolagens antal.

het att intill utgången av år 1924 upplåta rättighet till detaljhandel i alla kommuner, varest under år 1918 eller år 1924 sådan rättighet utövats.

Motionen.

I motionen har uppgivits, att inom tre landskommuner i Stockholms län rätt till utskänkning av rusdrycker utövats år 1924 av bolag men år 1918 av enskild person efter auktionsförfarande jämlikt då gällande lagstiftning. Genom att antalet rusdrycksförsäljningsbolag inom länet gjorts beroende av folkmängden och att undantagsbestämmelserna från denna begränsningsregel förutsatte, att detaljhandel år 1918 utövats genom bolag, hade de bolag, som haft sin verksamhet inom berörda tre kommuner, icke kunnat medgivas rättighet till utskänkning efter 1924 års utgång, medan sådan rätt säkerligen kommit att upplåtas, därest jämväl år 1918 utskänkingsrättigheten utövats av bolag och icke av enskilda personer. Rättighet till utskänkning inom dessa tre kommuner, som vore belägna i Stockholms närhet, hade i stället upplåtits till det i huvudstaden bildade systembolaget. Då motionären funnit berörda konsekvens stridande mot grunderna för 1922 års lagstiftning, har han påyrkat sådan ändring i 17 § 5 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen att, oberoende av om rättigheten till detaljhandel med brännvin år 1918 utövats av enskild person eller av bolag, regeln om begränsning av bolagens antal efter folkmängden icke skall vinna tillämpning, så länge rättighet till detaljhandel ej upplåtes inom andra kommuner än dem, varest såväl år 1918 som år 1924 dylik rättighet utövats.

Utskottets yttrande.

Såsom skäl för de år 1922 genomförda ändringarna i 17 § 5 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen åberopades förnämligast de besparingar, som vore att vinna genom minskning av bolagens antal, ävensom de fördelar ur nykterhetssynpunkt, som därigenom borde kunna ernås.

Ur båda nu nämnda synpunkter finner utskottet fördelaktigt, att ifrågasvarande mindre, allenast med rättighet till utskänkning försedda bolag ersatts av rikets största systembolag. Sålunda komma uppenbarligen administrationskostnaderna därigenom att nedbringas varjämte större säkerhet vinnes för att kontrollen kommer att utövas på ett tillfredsställande sätt och efter enahanda grunder som i närliggande samhällen.

Härtill kommer att något verkligt behov för den av motionären begärda lagändringen icke torde förefinnas. Fastmer synas de av honom åberopade skälen hänföra sig till mindre viktiga, lokala intressen, som icke böra tillgodoses genom särskild lagstiftning.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion I:55 av herr Berge, om förtydligande eller ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av

rusdrycker, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 23 februari 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Gustaf Nilsson i Kristianstad, Rune, Boman, Pers, Björnsson, Borell, Johan Bergman, Olsson i Ramsta, Lithander, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Alexis Björkman, Clemedtson, Björklund, Nylander, Olsson i Gävle och Nilsson i Hörby.